

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2020/132,**30. jaanuar 2020,****millega kehtestatakse erakorraline meede erandina Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 45 lõikest 3 seoses liidu toetusega veinisektori müügiendendusmeetmele**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 221 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO) väljastas 2. oktoobril 2019 vahekohtu otsuse juhtumis „Euroopa ühendused ja teatavad liikmesriigid – Suurte tsiviilõhusõidukitega kauplemist mõjutavad meetmed“, WT/DS316/ARB. Vahekohtu otsusega anti Ameerika Ühendriikidele õigus taotleda luba kehtestada vastumeetmeid mahus, mis ei ületa 7,5 miljardit USA dollarit aastas, vastusena Airbusile antud liidu toetustele. 18. oktoobril 2019 kehtestas USA muu hulgas 25 % väärtuselise imporditollimaksu vaiksetele veinidele, mida ekspordivad USAsse Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa ja Ühendkuningriik. Selline erakordne, ebaõiglane ja ettearvamatu olukord avaldab rasket ja kahjulikku mõju kõigi liidu veinide üleilmsele kaubandusele. Lisaks ähvardas USA Prantsusmaa digitaalteenuste maksu (GAFA maks) tõttu kohaldada Prantsuse vahuveinide suhtes 100 % väärtuselist imporditollimaksu.
- (2) USA kehtestatud imporditollimaksudel on otsene ja suur mõju liidu veinikaubandusele USA turul, mis on liidu suurim põllumajandustoodete ja eelkõige veini eksporditur, nii väärtuse kui ka ekspordimahu poolest. 2018. aastal oli liidu veiniekспорт USAsse kokku 6,5 miljonit hektoliitrit, väärtuses 4 miljardit eurot. Liidu veiniekспорт USAsse moodustab tavaliselt 30–40 % liidu veiniekspordi ülemaailmsest väärtusest.
- (3) USA kehtestatud suurendatud imporditollimaksudel on kahjulik mõju kõigile liidu veinidele, mitte ainult nendest neljast liikmesriigist pärit veinidele, mille suhtes kohaldatakse suurendatud imporditollimaksu. See avaldab negatiivset mõju USA turul olevate kõigi liidu veinide mainele ja kaubandusele. Veini mainet ei määra mitte ainult selle kvaliteet, vaid ka hind ning tajutav hinna ja kvaliteedi suhe. See kehtib eelkõige madalama ja keskmise hinnaga veinide puhul, mida absoluutarvudes mõjutab 25 % imporditollimaks rohkem kui kallimaid veine, mida ostavad veiniasjatundjad, kelle jaoks hinnatõus ei ole heidutatav. Liidu veinid konkureerivad USA turul teistest riikidest, näiteks Lõuna-Ameerikast, Austraaliast või Lõuna-Aafrikast pärit veinidega. Sellist karmi ja tihedat konkurentsi silmas pidades on üldise hinnataseme tajumisel oluline roll. Kui tarbija teab, et liidu teatava päritoluga veini hinna suhtes kohaldatakse kõrgemat imporditollimaksu, mõjutab see negatiivselt liidu veinide hinnataseme üldist tajumist ning suunab seega tarbijate nõudluse muu päritoluga toodetele. Võttes arvesse sellest tulenevaid turutingimusi ja tootjate üldise tasuvuse vähenemist, tuleks viivitamata võtta meetmed imporditollimaksude mõju leevendamiseks kõikide veinide puhul, mis on pärit kõikidest liikmesriikidest, mitte ainult nendest liikmesriikidest, kellele imporditollimaksud on otseselt suunatud.
- (4) Turu stabiilsuse seisukohast ei kujuta USA kehtestatud imporditollimaksude kord endast eraldiseisvat riiklikku meetmet, mille mõju piirneb USAs toimuva kaubavahetusega. Maailma veiniturul on ülemaailmne turg, kus oluliste majandusjõudude, nagu USA, võetud üksikmeetmetel on kaugeleulatuvad tagajärjed rahvusvahelisele veinikaubandusele tervikuna. Mis tahes negatiivne muutus liidu veinide peamisel sihtturul ehk USAs, mõjutab paratamatult teisi turge, sest tooted, mida ei saa Ühendriikides kalliks muutunud hinna tõttu müüa, tuleb mujale

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

ümber suunata. Seega avaldavad nende teiste turgude tarbijad, kes on turutingimustest teadlikud, täiendavat survet hindadele ning konkurents muutub tavapärasest palju tihedamaks. USA kehtestatud praegused imporditollimaksud põhjustavad seega tõenäoliselt liidu veiniekspordi paigalseisu kogu maailmas. Veinisektori aruanded on näidanud, et olulised Prantsuse veinide tellimused USA turul on juba tühistatud.

- (5) Liidu veinituru seisukord on 2019. aastal olnud raske ning veinivarud on alates 2009. aastast kõrgeimal tasemel. Selline areng on peamiselt tingitud 2018. aasta rekordilisest saagist ja veinitarbimise vähenemisest liidus. Kui veine, mille suhtes kehtivad USA kehtestatud imporditollimaksud, ei müüda liiduvälistel eksporditurgudel, võimendab see liidu turu olukorra kiireloomulisust ja keerulisust veelgi. Lisaks raskendab olukorra kiireloomulisust imporditollimaksude kohaldamise ajastus. Tariife kohaldatakse alates 18. oktoobrist 2019, mis langeb 2019. aasta veinikoristus- ja tootmisaja keskele ja on vahetult enne aastalõpu pühasid. Need on liidu veinisektori jaoks aasta kaks kõige olulisemat müügiperioodi. Seetõttu on vaja võtta viivitamata meetmeid olukorra lahendamiseks.
- (6) Määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 43 sätestatud veinisektori toetusmeetmetest on üksnes kõnealuse määruse artikli 45 lõike 1 punkti b kohane müügiendendusmeede otseselt suunatud liidu veinide edendamisele kolmandates riikides, et parandada nende konkurentsivõimet. Aastate jooksul on kõnealune müügiendendusmeede osutunud märkimisväärselt tõhusaks kolmandate riikide turgude vallutamisel ja konsolideerimisel. See on osutud kõige tõhusamaks vahendiks, millega toetada liidu veine kolmandate riikide turgudel, parandades nende mainet ja suurendades teadlikkust nende kvaliteedist. Rahvusvaheline veiniturg on ülemaailmne turg ja kõik liidu veinide müügiendendusmeetmed kolmandate riikide turgudel on kasulikud kõigile liidu veinidele. See avab võimalusi ettevõtjatele, kes seejärel sisenevad kõnealusele turule koos teiste liidu veinidega. Individuaalsetel müügiendendusmeetmetel on mitmekordistav mõju müügile, kuna need hõlmavad tervet veinivalikut või terveid veinitootmispiirkondi, mitte ainult üht veinimarki või -tüüpi. Seetõttu on oluline müügiendustusgevust jätkata, käivitada ja intensiivistada kõikidel turgudel, et leida turge veinidele, mis USA turul enam müügiks ei lähe, ning säilitada liidu veinide maine nendel muudel turgudel, võideldes ühtlasi surve vastu hindadele.
- (7) Selle ettearvamatu ja ebakindla situatsiooni lahendamiseks on asjakohane võimaldada suuremat paindlikkust määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 45 lõike 1 punkti b kohase müügiendendusmeetme rakendamisel, et aidata ettevõtjatel reageerida praegusele erakorralisele olukorrale kogu maailma eksporditurgudel, mis tuleneb USA kehtestatud imporditollimaksude korrast. Seepärast on vaja erakorralise meetmena sätestada erand kõnealuse määruse artikli 45 lõikest 3 ja ajutiselt suurendada liidu maksimaalset toetust müügiendendusmeetmetele kõnealuse määruse artikli 45 lõike 1 punkti b alusel 50 %-lt 60 %-le rahastamiskõlblikest kuludest.
- (8) See meede on vajalik, kuna ettevõtjad kannavad vältimatult lisakulusid, mis tulenevad vajadusest suunata müügiendendus muudesse riikidesse või korraldada teistes riikides uusi müügienduskampaaniaid, mis kõik tuleb kiiresti ellu viia, et tagada varude müük. Müügiendendusmeetmetele antava liidu toetuse suurendamine 60 %-ni ja sellest tulenev toetusesaaja osaluse vähendamine võimaldaks toetusesaajatel võtta ambitsioonikamaid meetmeid ja säilitada välisurgudel raskesti kättevõidetud positsioon. Samuti annab see uutele ettevõtjatele stiimuli taotleda müügiendustusgevuseks toetust asjaoludel, mil nad muidu ei oleks seda teinud, kui liidu toetus jääks 50 % tasemele, eelkõige nende ettevõtjate puhul, kes varem ei saanud seda endale lubada. Finantskoormuse vähendamine 40 %-ni aitab neil toime tulla USA kehtestatud imporditollimaksude mõjuga.
- (9) Liidu toetuse suurendamisega kaasnev paindlikkus kujutab endast rahalist toetust, mis siiski ei nõua täiendavat liidupoolset rahastamist, kuna veinisektori riiklike toetusprogrammide suhtes kohaldatakse jätkuvalt määruse (EL) nr 1308/2013 VI lisas sätestatud eelarvepiiranguid. Seega võivad liikmesriigid otsustada eraldada müügiendendusmeetmele suuremaid summasid üksnes kõnealuse määruse VI lisas sätestatud aastaelarve raames. Meetme eesmärk on toetada sektorit praeguses ebastabiilses turuolukorras, ilma et oleks vaja võtta kasutusele täiendavaid vahendeid. Lisaks ei tohiks selline paindlikkus avaldada negatiivset mõju eelarvele, mis on eraldatud muudele kõnealuse määruse kohastele toetusmeetmetele, kuna mõned meetmed, nagu viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja muutmine, muutuvad liikmesriikide jaoks vähem oluliseks ja vähem eelarvekulukaks. Viimaste aastate statistilised andmed näitavad, et igale liikmesriigile ette nähtud maksimaalset eelarvet on alakasutatud.

- (10) USA kehtestatud imporditollimaksud ja nendest tulenevad raskused liidu veinikaubandusele kujutavad endast konkreetset probleemi määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 221 tähenduses. Seda konkreetset probleemi ei saa lahendada eespool nimetatud määruse artikli 219 või 220 kohaselt võetud meetmetega. Ühest küljest ei ole see seotud juba olemasolevate turuhäiretega, sest USA kehtestatud imporditollimaksud mõjutavad praegu tõsiselt liidu veini mainet ja põhjustavad tõenäoliselt veinituru tingimuste kiiret halvenemist tulevikus, kui olukorda kohe ei lahendata. See konkreetne probleem ei ole praegu seotud ka piisavalt konkreetse turuhäirete ohuga, mis praegusel kujul tõenäoliselt jätkuks, kuna USA imporditollimaksude tariifid võivad aja jooksul muutuda ja tõenäoliselt avaldada üleilmsele veiniturule täiendavat ettearvamatut mõju. Teisest küljest ei ole see konkreetne probleem seotud ka meetmetega, millega võideldakse loomahaiguste leviku vastu või tarbijate usalduse kaotuse vastu inimeste, loomade või taimede terviseriskide tõttu, nagu on nõutud kõnealuse määruse artiklis 220.
- (11) Lisaks on see meede koos suurema paindlikkusega määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 45 lõike 1 punktis b sätestatud müügiarendusmeetme rakendamisel osa meetmete paketist, mille eesmärk on aidata liidu tasandil ettevõtjaid, keda mõjutavad USA poolt liidu veinidele kehtestatud imporditollimaksud. Kõnealuste meetmete hulgas on see siiski ainus meede, mis annab teatava rahalise soodustuse, mis on vajalik nende ettevõtjate olukorra lahendamiseks, keda mõjutavad USA kehtestatud imporditollimaksud, kuna need põhjustavad saamata jäänud tulu ja suurenenud kulusid seoses vajadusega leida oma veinidele uusi turge.
- (12) Meede peaks nii ulatuse kui ka kohaldamisaja osas rangelt piirduma sellega, mis on vajalik eksporditurgude praeguse erakorralise olukorra lahendamiseks.
- (13) Liikmesriigid võivad liidu toetust anda üksnes sellise taotluse alusel, mis valitakse välja määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 45 lõike 1 punktis b sätestatud müügiarendusmeetme raames alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. Toetus peaks olema kättesaadav kõigile meetme raames valitud ettevõtjatele, arvestamata konkreetset veinikategooriat või liidu veini päritolu, sest imporditollimaksude kohaldamine USA poolt kahjustab kogu liidu veiniekspordi. Sellega seoses on vaja võtta meetmeid kõigi liidu veinide ekspordi konkurentsivõime parandamiseks. Selleks tuleks käesolevat erakorralist meedet kohaldada kõigi toetusesaajate suhtes, olenemata sellest, millistele turgudele nende tegevus on suunatud. Toetus peaks olema võrdselt kättesaadav ettevõtjatele, kes kavatsevad suunata oma jõupingutused USA turule, kuid ka neile, kes suunaksid oma jõupingutused praegustes erakorralistes tingimustes maailma veiniturul muu kolmanda riigi turule. Peale selle oleks väga raske eraldada ühe müügiarendusmeetme raames vaiksete veinidega seotud meetmeid teisi veine käsitlevatest meetmetest, kuna müügiarendusmeetmed on tavaliselt mõeldud paljude toodete, mitte ainult konkreetse kategooria edendamiseks. Paljud müügiarenduskampaaniad hõlmavad kõiki piirkonna veine või erinevaid veine, mida asjaomane ettevõtja müüb. Muude veinidega seotud tegevuste eraldamine vaiksete veinidega seotud tegevustest müügiarenduskampaania raames kujutaks endast suurt halduskoormust ja kahjustaks müügiarendustegevuse positiivset mõju.
- (14) Kõnealune erakorraline meede peaks kehtima kuni 12 kuud alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. See ajavahemik on vajalik müügiarenduskampaaniate korraldamiseks. Kõnealune protsess hõlmab mitut haldusetappi, nagu muudatused riiklikes toetusprogrammides, konkursikutsete ettevalmistamine ja algatamine, taotluste valimine ja lepingute sõlmimine, ning kestab tavaliselt üle kuue kuu. Seetõttu peaks erandi tõhusaks rakendamiseks olema erandi kehtivusaeg 12 kuud. Pärast 12-kuulist perioodi välja valitud taotlused ei tohiks saada suuremat liidu toetust.
- (15) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Hõlmatud tootekategooriad

Käesolevat määrust kohaldatakse veini müügiedenduse suhtes määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa II osa punktide 1–9 ning 15 ja 6 tähenduses.

Artikkel 2

Liidu toetus müügiedendusmeetmetele

Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 45 lõikest 3 ei ületa määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 45 lõike 1 punktis b osutatud liidu toetus müügiedendusmeetmetele 60 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 3

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse 12 kuu jooksul alates selle jõustumise kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 30. jaanuar 2020

Komisjoni nimel

President

Ursula VON DER LEYEN
